

Prefață

Departate de locurile comune ale abordării conflictelor de legi și conflictelor de jurisdicții, lucrarea *Repere actuale în dreptul internațional privat. Persoanele. Succesiunile. Familia* scrie o pagină inedită în publicistica de profil. Uzual, cele trei instituții sunt tratate distinct, întrucât aceasta este linia lucrărilor de specialitate (în general, tratate și cursuri universitare). De această dată, abordarea reunită a persoanelor, succesiunilor și familiei răspunde imperativului monografic și oferă tabloul actualității internaționale și naționale, marcate de dinamism și controverse ce îndeamnă la reflecție *de lege ferenda*.

Orice demers de drept internațional privat poate conține un anume risc. Domeniul este dificil, uneori, chiar și pentru juriști: limbajul nu este facil, iar aria problemelor cu element extraneu are extensii în toate materiile dreptului privat. Fin observator al fenomenului juridic și temerar explorator al normelor europene și naționale, autoarea a surmontat toate obstacolele și a predat tiparului o lucrare de înalt nivel științific, cu pronunțat caracter contributiv, cu analize vaste, clare, tranșante și temeinic fundamentate. Nu este, de altfel, decât continuarea unui itinerariu bine definit în peisajul cercetării de drept internațional privat. Sub pana autoarei au fost publicate contribuții în materia elementului de extraneitate – studii în revistele de specialitate, în volume și monografia *Străinii în România. Regim juridic* (în coautorat, Ed. Universul Juridic, București, 2016).

Persoanele sintetizează statutul individual și statutul organic al persoanei juridice. *Succesiunile* integrează devoluțiunea legală și moștenirea testamentară, conform Codului civil român (aplicabil rezidual) și potrivit noului Regulament (UE) nr. 650/2012 (aplicabil direct și prioritar în spațiul unional). *Familia* este analizată pe axele principale: căsătoria, disoluția căsătoriei (nulitatea, divorțul, separația de corp), filiația, adopția, autoritatea părintească, protecția copilului, obligația de întreținere.

Prima parte (Persoanele) analizează participanții la viața privată internațională (persoanele fizice și persoanele juridice). Preambulul discuției ample asupra statutului persoanelor este condiția juridică a străinului (ansamblul drepturilor și obligațiilor de care beneficiază străinul, conform legislației naționale și convențiilor internaționale) – instituție care pune în ecuație constant migrația, suveranitatea statală și regimurile specifice. Studiul condiției juridice a străinului în România prilejuiește răsfoirea unor

file de istorie și revalorizarea instituției din perspectiva începuturilor conflictelor de legi. Actuala reglementare-cadru este O.U.G. nr. 194/2002, care se individualizează în contextul dualismului normativ intern și internațional, este fundamentată pe dispozițiile constituționale și este secundată de norme juridice referitoare la azil și la cooperarea judiciară. Sunt identificate principalele acte unionale care vizează condiția străinilor și regimul juridic al străinilor, atât cele cu aplicare directă, imediată și prioritară (regulamentele), cât și cele care necesită transpunere în dreptul intern al statelor membre (directivele). Sunt trecute prin filtrul calității de surse de drept internațional privat, tratatele internaționale, cutumele și uzanțele internaționale, precum și hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene (cele din urmă pot constitui izvoare ale regimului juridic al străinilor, în măsura în care au ca obiect această materie). Examenul regimului juridic general aplicabil străinilor persoane fizice, potrivit legislației române, este așezat sub semnul observațiilor critice, în sensul că reglementările privind intrarea, șederea și ieșirea străinilor din țară nu conțin soluții pentru rezolvarea tuturor situațiilor posibile, mai ales în condițiile migrației masive de populație spre zona Europei. Sunt decantate integral aspectele privind intrarea străinilor în România (sediul materiei, condițiile generale de acordare a vizelor, revocarea vizelor, activitatea autorităților române competente de acordare a vizelor); șederea străinilor, sub ambele forme, șederea temporară și dreptul de ședere pe termen lung (proceduri, autorități, încetarea dreptului de ședere); ieșirea străinilor din România (inclusiv situațiile în care nu este permisă ieșirea din țară, măsurile speciale de îndepărtare; extrădarea; expulzarea; măsurile de restrângere a libertății de mișcare – luarea în custodie publică, tolerarea pe teritoriul României, interzicerea intrării în țara noastră). Analiza este distinctă pentru categoriile speciale de străini, normele derogatorii fiind justificate de apartenența la Uniunea Europeană ori de situații deosebite (traficul de persoane, traficul de migranți, minorii străini neînsoțiți).

Statutul individual face obiectul unei analize exhaustive, privind istoricul reglementărilor, argumentele care au păstrat cetățenia, ca punct de legătură principal, argumentele care întemeiază noile puncte de legătură promovate în dreptul european (de exemplu, reședința obișnuită), legea aplicabilă elementelor care individualizează persoana fizică, capacitatea civilă. Pe bună dreptate, unele aspecte necesită lămuriri de întindere, fie pentru că sunt problematice, fie datorită noutății. Reținem, între chestiunile tratate *in extenso*, cu raportare la prevederile europene: în materia numelui persoanei fizice – regula și excepțiile de la aplicarea legii naționale, norma

conflictuală unilaterală care statuează că legea română ocrotește dreptul la nume, pe teritoriul țării noastre; în ce privește elementele de identificare spațială – distincția terminologică reședință – reședință obișnuită; calificarea legală și doctrinară a reședinței obișnuite în relațiile cu element străin; în materie de domiciliu – relevanța clasificării domiciliului în dreptul internațional privat; diminuarea rolului domiciliului, în favoarea reședinței obișnuite, cu consecința localizării mai eficiente a persoanelor; în ce privește starea civilă – aria de aplicare a *lex personalis*, ipotezele în care se aplică alte legi, cum sunt *lex loci actus* sau *lex auctoris*; în privința capacității civile – incapacitățile, care se încadrează în excepțiile de la aplicarea legii naționale; conflictele mobile au soluții adaptate modificării punctului de legătură, după caz; drepturile inerente ființei umane au regim juridic diferit, sub aspectul răspunderii pentru încălcarea acestora; ocrotirea terților; teoria interesului național în Codul civil român și în Roma I.

Având ca premise tipologia diversă a persoanelor juridice și rolul semnificativ pe care acestea îl ocupă în schimbul internațional de valori, lucrarea oferă un tablou analitic complex al legii aplicabile statutului organic. Dintre numeroasele aspecte cu privire la care autoarea își precizează poziția contributivă, menționăm: distincția, sub aspectul *lex causae*, între capacitatea de folosință organică și capacitatea de folosință eficientă (se precizează faptul că, în perioada din urmă, asistăm la o relativă grupare a dispozițiilor legale referitoare la capacitatea de folosință a persoanei juridice străine, împrejurare care avantajează determinarea condiției străinului, persoană juridică pe teritoriul României); regimul național acordat persoanei juridice străine recunoscute în România; capacitatea de folosință a investitorului străin în România, cu aplicație la societăți.

Partea a doua (Successiunile) abordează una dintre materiile care furnizează o vastă problematică, având în vedere recente modificări legislative la nivel unional. Din anul 2015 a devenit aplicabil Regulamentul (UE) nr. 650/2012, iar practica internațională (îndeosebi cea notarială) reclamă soluții viabile, astfel că problematizarea și soluțiile argumentate sunt binevenite. Trecerea în revistă a aspectelor relevante de drept substanțial (vocabular juridic – „succesiune”, „moștenire”; tipuri de moșteniri; succesiune legală; succesiune testamentară – formele testamentului, conversia formei testamentare) și a procedurilor succesoriale notariale (atribuțiile notarului public, registrele electronice cu incidență succesorală, opțiunea succesorală) este utilă pentru identificarea particularităților succesiunilor internaționale. Trecutul și prezentul raportului cu element de extraneitate în dreptul român al succesiunilor sunt prezentate comparativ, în mod

special, cu privire la *lex causae*. Dacă în configurația Legii nr. 105/1992 se putea aduce reproșul divizării masei succesorală, cu consecința aplicării unor puncte de legătură diferite pentru bunurile mobile și pentru bunurile imobile, nici actuala reglementare nu este ocolită de critică. Autoarea subliniază pertinent că, alături de avantajele incontestabile oferite de o *lex causae* unitară (determinată în baza unui punct de legătură flexibil), există dezavantajul evitării *lex rei sitae*, în cazul imobilelor.

Noul drept comun european al succesiunilor este trecut prin filtrul realist al modificărilor semnificative pe care acesta le aduce la nivelul competenței judiciare și legislative. Precizările privesc cele două obiective principale detaliate în corpul Regulamentului (UE) nr. 650/2012 (simplificarea procedurilor, planificarea succesorală) și elementele care convertesc noul act normativ într-un document de lucru extrem de eficient. În spirit novator, analiza și argumentația privesc: principiile care guvernează succesiunile internaționale (unitatea succesiunii, aplicarea legii ultimei reședințe obișnuite a defunctului); alegerea legii aplicabile – condițiile și limitele, domeniul; testamentul, opțiunea succesorală; actele autentice, tranzacțiile judiciare; aflarea dreptului străin – platformele informatice pentru obținerea conținutului dreptului străin, în contextul Rețelei Notariale Europene; certificatul european de moștenitor – instrument unitar, rapid și eficace, de soluționare a succesiunilor care implică străini, ce se adaugă instrumentelor deja existente de armonizare a legislațiilor statelor europene; măsurile de implementare a dispozițiilor Regulamentului european, prin dispozițiile legilor speciale. Planificarea succesorală este analizată din mai multe puncte de vedere: este o aplicație a principiului autonomiei de voință, în domeniul succesoral; este fundamentată pe predictibilitate; are ca sferă de aplicare moștenirea, în întregul ei și dă astfel expresie principiului unității succesiunii; limitele sale sunt expres prevăzute; declarația de alegere a legii aplicabile este un act juridic unilateral ce prezintă caractere specifice, trebuie să întrunească anumite cerințe de fond și de formă, este susceptibil de modificare și de revocare. Într-o materie extrem de conservatoare cum este cea a moștenirii, autoarea convinge, cu argumente de doctrină și jurisprudență relevantă, că noul Regulament instituie un mecanism cu elemente inedite, calitativ superioare, indispensabile liberei circulații a persoanelor, bunurilor, serviciilor și documentelor în spațiul european.

Partea a treia (Familia) analizează una dintre instituțiile care „face” actualitate juridică, iar soluțiile pe care autoarea le întrevide identifică reglementări depășite ori necorelate, a căror ajustare este necesară. Examenul familiei în dreptul internațional privat are dublă valență: pe de o

parte, sunt respectate aliniamentele clasice ale dezbaterii teoretice (de exemplu, în decelarea condițiilor de validitate ale căsătoriei, adopției), iar pe de altă parte, sunt sistematizate elementele de noutate intervenite în dreptul substanțial și în normele europene (noile forme de conviețuire în cuplu, statutele patrimoniale ale cuplurilor internaționale). Investigând relațiile de familie, autoarea are în vedere mutațiile profunde în dreptul național al familiei, schimbările de mentalități, de concepții și concepte, transfigurate legislativ – întâi, în dreptul european și, progresiv, în perimetrele statelor. Prezența cuplurilor internaționale este una dintre variabilele pe care legiuitorul european le valorifică, în contextul armonizării și unificării la nivel regional. De pildă, se apreciază în mod riguros că noțiunile de „concubinaj” și „parteneriat înregistrat” sunt realități internaționale, care deși în unele state au transpunere juridică, până în prezent nu au fost reglementate în România. O parte dintre efectele juridice ale acestora se produc însă și nu mai pot fi ignorate. Cu atât mai mult, cu cât instanțele europene au confirmat (în contextul respectării dreptului la viață privată și familială) necesitatea creării unui cadru legislativ național care să asigure protecția și recunoașterea uniunilor civile pentru cuplurile care nu solicită încheierea căsătoriei.

După o incursiune în reglementarea națională a logodnei, conform Codului civil român, cercetarea este axată pe instituția *căsătoriei* cu element de extraneitate. Sunt inventariate: calificarea noțiunii de „căsătorie” (dreptul român conservă tradiția și înțelege căsătoria ca uniune posibilă doar între femeie și bărbat, menită procreării și perpetuării speciei, în timp ce alte sisteme de drept au deschis posibilitatea perfectării căsătoriei și între persoanele de același sex); caracterele juridice ale căsătoriei; condițiile de fond (în cazul condițiilor de fond, noțiunea de „lege națională” se prezintă ca o categorie-cadru care include mai multe variante ale *legis causae*; calificarea noțiunii „lege națională a viitorilor soți” permite desprinderea alternativelor posibil de urmat la momentul celebrării căsătoriei); cerințele de formă (pentru căsătoria încheiată în România, pentru căsătoria încheiată în străinătate); *lex causae* aplicabilă efectelor generale ale căsătoriei; convențiile și regimul matrimonial (opțiunea părților este limitată, în ce privește alegerea legii aplicabile). Comparația cu trecutul legislativ este utilă pentru a evidenția elementele pozitive din noua reglementare, iar dreptul comparat (francez, anglo-saxon) permite interpretarea unor noțiuni din perspectiva elementului de extraneitate (de pildă, termenul „impediment” acoperă o gamă variată de situații: interzicerea, în unele legislații, a căsătoriei între persoane de rase, culori, naționalități, religii, limbi naționale

diferite; interzicerea căsătoriei persoanei divorțate sau interzicerea încheierii de către aceasta a unei noi căsătorii într-un anumit termen; interzicerea căsătoriei unei persoane căreia i-a fost recunoscută conversia sexuală cu o persoană de sex diferit).

În ton cu realitatea transfrontalieră, monografia abordează dreptul european al regimurilor matrimoniale, concretizat în recentul Regulament (UE) 2016/1003. Sunt evidențiate preocupările legiuitorului de a pune în operă, încă din anul 2011 (când a fost avansată Propunerea), un Regulament de aplicare a cooperării consolidate în domeniul competenței, legii aplicabile, recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale și consecințele eventualei aderări la această formă de cooperare – dispozițiile Regulamentului se vor aplica prioritar și vor înlocui normele de drept internațional privat din Codul civil român. Autoarea fixează reperele principale ale actului normativ european: Regulamentul reiterează accesorialitatea și dependența strictă a regimului matrimonial de existența unei căsătorii valabil încheiate; reglementează competența în caz de deces al unuia dintre soți, competența în caz de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei, alegerea forului, competența întemeiată pe înfățișarea pârâtului, competența alternativă, competența subsidiară, *forum necessitatis*, cererile reconvenționale, litispendența și conexitatea; consacră caracterul universal al legii aplicabile și principiul autonomiei de voință în privința legii aplicabile; reglementează localizarea obiectivă a regimului matrimonial; reglementează condițiile în care hotărârile judecătorești pot fi recunoscute și executate într-un stat străin.

Într-un scurt survol, remarcăm și analizele dedicate *divorțului și separației de corp* (divorțul pe cale judiciară, pe cale administrativă, prin procedură notarială, divorțul pe cale unilaterală sau repudierea, a cărui recunoaștere în ordinea juridică română este subordonată respectării cerințelor expres menționate; atribuțiile notarului public, conform Regulamentului (CE) nr. 2201/2003, modalitățile de determinare a legii aplicabile divorțului și separației de corp – potrivit Regulamentului (UE) nr. 1259/2010); *filiației* (discuția este plasată în contextul evoluției internaționale a raporturilor de familie, dreptul internațional privat român având regim juridic distinct cu privire la legea aplicabilă filiației din căsătorie și filiației din afara căsătoriei); *adopției* (examinată din perspectiva legii aplicabile condițiilor de fond, legii aplicabile condițiilor de formă, *lex causae* pentru efectele adopției, pentru desfacerea și nulitatea adopției, condițiilor, procedurii și recunoașterii adopției internaționale); *autorității părintești* (se menționează că, din perspectivă practică, aceeași procedură

care vizează încheierea convenției autentice privind exercitarea autorității părintești în comun și stabilirea celorlalte elemente esențiale referitoare la minor, inclusiv a obligației de întreținere, se poate aplica și în ipoteza părinților care nu sunt căsătoriți, dar față de care filiația copilului a fost stabilită; apar utile, din acest punct de vedere, recente modificări legislative, în sensul că, înscrisul autentificat de notarul public, prin care se constată acordul parental, constituie, în condiții determinate, titlu executoriu).

Întregul conținut ideatic este valorizat într-o structură riguroasă – dar adaptată complexității problematicii, sofisticată și densă – în același timp, clară și completă. Dacă ar fi să identificăm coordonatele definitorii ale formei de redactare a lucrării, s-ar cuveni a menționa cel puțin două: eleganță și armonie. Elementele de legătură între instituții, între normativele interne și cele europene sunt optim realizate, astfel că cercetarea întreprinsă este completă: ea pleacă de la persoane, parcurge elementele definitorii ale personalității, cenzurează actele de ultimă voință ale persoanelor, pentru a se întoarce la persoane – de această dată, în cadrul familial. Abordările teoretice sunt ilustrate cu jurisprudența relevantă națională și europeană, bibliografia impresionantă face dovada unei dovada unei documentări de anvergură, iar dreptul comparat completează edificiul judicios structurat în aria persoanelor și succesiunilor.

Elementul de extraneitate este multiform și fascinant, iar persoanele, succesiunile și familia au forța de a se reinventa și de a genera noi interogații, prefigurând un timp european care își pune amprenta asupra nucleului clasic al dreptului conflictual. Toate aceste adevăruri recomandă prezenta lucrare ca demers monografic unicat în literatura de drept internațional privat – discurs incitant pentru doctrinari și, deopotrivă, veritabil sprijin pentru practicienii dreptului, într-un veșmânt academic desăvârșit.

Prof. univ. dr. Călina Jugastru

Argument

Tema prezentei monografii, pe care am intitulat-o *Repere actuale în dreptul internațional privat. Persoanele. Succesiunile. Familia*, s-a dovedit, în toți acești ani de studiu ce i-au fost dedicați, a fi un subiect extrem de complex, extrem de dificil, dar destul de incitant pentru orice specialist în domeniul dreptului care este în același timp și un practician.

De la început trebuie să remarc că, în epoca contemporană, întreținerea și dezvoltarea relațiilor civile, comerciale, culturale sau de orice altă natură între persoane fizice sau persoane juridice din state diferite au creat de-a lungul timpului o serie de „probleme” dificil de soluționat atât de legislația internă a statelor, cât și de convențiile bi- sau multilaterale sau chiar, mai recent, de Regulamentele europene.

Asistăm astăzi la un complex proces de mondializare în toate domeniile, deseori „naționalul” fiind trecut în planul secund, iar pe acest fond constatăm în mod practic ca atât persoanele fizice, cât și persoanele juridice se deplasează extrem de dinamic, achiziționează sau vând bunuri de orice natură, se căsătoresc cu resortisanții altor țări, moștenesc bunuri aflate în străinătate, iar persoanele juridice naționale stabilesc dese și complexe raporturi economice cu persoane fizice sau juridice străine.

Desigur, nu trebuie uitat nici mobilul unor asemenea activități, curiozitatea, satisfacerea nevoilor vieții, dorința de a obține profit, determinând împrejurarea ca o mare parte din actorii internaționali (persoane fizice sau persoane juridice) să devină subiecte sau să se implice în raporturi juridice de drept internațional privat.

În acest context constatăm că există o amplă și continuă căutare, uneori împliniri, chiar parțiale, prin care oamenii și statele recunosc, inclusiv formal, năzuințele de dreptate și libertate, dar și capacitatea omului contemporan (cetățean, străin sau apatrid) de a se cărmui și de a decide în cunoștință de cauză asupra modului în care își organizează și în care dispune de propria sa ființă indiferent unde anume se află la un moment dat.

În aceste condiții, apare ca firească lupta neîncetată pentru ca ideile, concepțiile și prevederile înscrise în Convențiile internaționale generale, ca și în reglementările apărute după formarea Uniunii Europene, ce sunt de cele mai multe ori stabilite pe temeiul standardelor internaționale de moralitate aproape unanim recunoscute, să-și găsească aplicarea și traducerea efectivă în viață, prin eforturile fiecărei națiuni.

Aceasta în contextul în care este evident că actele normative fundamentale ale tuturor statelor, indiferent că se numesc constituții, carte, convenții, conțin în mod obligatoriu prevederi referitoare la drepturile și libertățile fundamentale ale omului, inclusiv ale străinilor, la garanții și mijloace de apărare ale acestora.

Constatăm, de asemenea, apreciind ca fiind de bun augur, existența în sistemele de drept naționale a principiului preeminenței tratatelor internaționale în materia supusă studiului nostru, respectiv persoanele, familia și succesiunile în fața legislațiilor naționale, inclusiv a celei de drept internațional privat. Apreciem ca pozitivă această viziune modernă, fiind aproape unanim socotită ca legitimă, ea consfințind adevărul conform căruia în domeniile supuse studiului și analizei este nevoie de claritate și predictibilitate și, de aici, dorința și seriozitate cu care se discută despre ce este actual și ce perspective se întrevăd în ceea ce privește posibilitatea inexistenței unor soluții pentru eventualele conflicte de legi în ceea ce privește persoanele, familia sau succesiunile. Toate acestea pe fondul posibilității din ce în ce mai reale și mai evidente a unor eventuale nedorite „conflicte de civilizații”, al unei interacțiuni aproape generalizate, cum se va remarca din analiza prezentei teze, al legislației și dreptului autohton cu dreptul și legislația europeană, al influenței uriașe a deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) și, cum bine se remarca, creșterea rolului și posibilității invocării ordinii publice de drept internațional privat naționale, care, se susține, ar asigura încă protejarea drepturilor și libertăților omului și, implicit, uneori cu regim special, al străinilor sau apatrizilor.

În prezentul studiu, mi-am propus să analizez instituțiile juridice ale persoanelor, succesiunilor și familiei din perspectiva dreptului internațional privat, în contextul în care acestea sunt într-o continuă modificare datorită creșterii europenizării legislative. La elaborarea lucrării au fost avute în vedere legislația, doctrina și jurisprudența națională și europeană publicată până la data de 1 iulie 2018.

Lucrarea a fost structurată în trei părți: Partea I – *Persoanele*, a fost împărțită în două titluri, primul compus din cinci capitole pe parcursul cărora a fost analizată reglementarea de drept internațional privat român în ceea ce privește persoanele fizice, persoanele juridice și regimul juridic al străinilor în România. Titlul al II-lea, structurat în două capitole se referă la conflictele de legi aplicabile persoanei fizice și persoanelor juridice. Partea a II-a *Sucesiunile*, care cuprinde două capitole unde m-am referit la reglementarea de drept național, rolul notarului public ca practician în materie și ultimele dispoziții europene aplicabile, precum și modificările pe care

acestea le-au adus dispozițiilor și practicii interne, iar în Partea a III-a *Familia*, în cuprinsul celor cinci capitole am analizat instituțiile căsătoriei, divorțului, filiației, adopției, autorității părintești și a obligației de întreținere, atât pe plan legislativ național, cât și în corelare și aplicare cu legislația europeană mai recentă.

Dacă vorbim de „persoane”, subliniem că reglementarea de drept internațional privat a materiei este considerată de specialiști, pe bună dreptate, „inima” sau „esența” unei asemenea discipline, pentru că persoanele fizice, ca și cele juridice, sunt „mobilul și în același timp destinatarul normelor conflictuale”. Ca atare, în calitate de subiect al raporturilor cu un element de extraneitate, persoana este ocrotită în toate elementele personalității sale juridice, prin norme conflictuale interne, norme materiale specifice, dar și prin, caracteristic, norme europene unificatoare.

„Succesiunile” în dreptul internațional privat au devenit extrem de actuale și existența lor a generat o preocupare specială a legiuitorului european. Aceasta pe fondul deja existenței unor dificultăți majore în soluționarea anumitor succesiuni transnaționale ale căror protagoniști erau legați fie de subiectele raportului juridic (naționalitate, domiciliu, reședință), fie de obiectul acestuia (locul situării unor bunuri), fie de sursa nașterii unui raport juridic (locul încheierii unui act juridic). Remarcăm că importanța dezbaterii unor asemenea succesiuni internaționale, în special în cadrul Uniunii Europene, dar nu numai, au stat la temelie căutării unor soluții care să permită și rezolvări mai facile, dar și mai echitabile. Cetățenii europeni și implicit și cei români încă se confruntă cu dificultăți în exercitarea unor drepturi în contextul unor succesiuni transfrontaliere, uneori fiind în imposibilitatea de a-și valorifica drepturile dobândite, inclusiv, cel mai adesea, dreptul de proprietate. De aceea, Regulamentul 650/2012, care a realizat în principal dezideratul eliminării piedicilor împotriva liberei circulații a persoanelor, rezultate din diferențele dintre normele care reglementează succesiunile internaționale în state membre, urmărește să permită persoanelor care își au reședința în Uniunea Europeană să-și organizeze din timp succesiunea și să garanteze într-un mod eficient drepturile moștenitorilor sau ale legatarilor, inclusiv cele ale creditorilor succesoriali.

În sfârșit, „familia”, căsătoria și complexele raporturi de rudenie au o configurație aparte atunci când este implicat, într-un fel sau altul, elementul de extraneitate. Cetățenia, reședința obișnuită, legea aleasă de soți pentru reglementarea regimului matrimonial, locul celebrării căsătoriei sunt elemente care, așa cum se va vedea în cuprinsul prezentei teze, au uneori un rol determinant în soluționarea eventualului conflict de legi.

În conceperea și redactarea prezentei monografii am folosit metode de cercetare diverse ca, de exemplu, metoda analitică, interpretarea istorico-teleologică și metoda comparativă. În acest sens, pentru realizarea studiului am utilizat surse bibliografice multiple, atât naționale, cât și internaționale, dorind să evidențiez recente abordări legislative europene ale acestor instituții în dreptul internațional privat.

La problemele puse în discuție am ajuns la concluzii concordante cu doctrina și jurisprudența, însă și la păreri disonante, precum și la propuneri de îmbunătățire a normelor interne actuale.

Prezenta monografie reprezintă teza de doctorat cu titlul *Aspecte de drept internațional privat privind persoanele, succesiunile și familia*, teză concepută și susținută de către mine în cadrul studiilor aprofundate urmate la Școala doctorală a Facultății de Drept din cadrul Universității București.